

INNSPILL PÅ ANTALL KANDIDATER MED STEMMETILLEGG

Stemmetillegg (forhåndskumulering)

Nominasjonskomiteen ønsker begrunnede innspill fra lokallag om antallet plasser som skal ha stemmetillegg, dvs. forhåndskumuleres på valglisten til Oslo MDG i 2019. Formålet er at avgjørelsen om antallet forhåndskumulerte plasser er forankret i lokallagene.

Dette notatet gir en oversikt over noen fordeler og ulemper med de ulike alternativene. Forslag til antall forhåndskumulerte plasser er fleksibelt, og må ikke være identisk til eksemplene i notatet, men 10 forhåndskumulerte plasser utgjør den øvre grensen.

Bakgrunn

Velgeren kan ved fylkesting- og kommunestyrevalg gi kandidater på stemmeseddelen én personstemme (kumulering). Dette vil i stor grad kunne påvirke listens sammensetning ved at personer med mange personstemmer vil rykke opp på lista. Rekkefølgen på lista etter valget avgjøres av hvor mange ekstra stemmer kandidatene får. Man kan gi personstemmer også på valglistene til andre partier (såkalte slengere). NB! det er ikke mulig å stryke kandidater i 2019-valget.

Hvis partiene ønsker mer kontroll på hvilke kandidater som blir bystyrerepresentanter, kan man gi opp til 10 kandidater (gjelder Oslo) stemmetillegg. Dvs. at kandidatene får et tillegg i sitt personlige stemmetall som tilsvarer 25 % av det antall som stemmer på lista. I valget 2015 tilsvarte dette 6524 stemmer for MDGs kumulerte kandidater. M.a.o, personer som ikke hadde stemmetillegg måtte ha 6524 flere personstemmer enn en person med stemmetillegg. I all praktisk betydning har kandidater med stemmetillegg såpass langt forsprang at det skal mye til for å bli gått forbi av personer uten stemmetillegg. Men veldig profilerte personer kan få mange personstemmer eller slengere, til eks: Bjørn Moxnes som fikk 8651 personstemmer, og Lan Marie Berg som fikk 4974 personstemmer i valget i 2015.

Nominasjonskomiteen ønsker innspill på antall kandidater med stemmetillegg, fra 1-10. I valg av antall kandidater som skal forhåndskumuleres er det en avveinig mellom hvor stor innflytelse velgerne skal ha på sammensetning av de folkevalgte i bystyret og hvor stor kontroll partiet ønsker å ha. I fylkestingsvalget i 2015 hadde Oslo MDG 10 forhåndskumulerte plasser hvorav 5 fikk fast bystyreplass og 2 varaer rykket opp da MDG fikk 2 byråder (se oversikt bakerst i notatet).

Nedenfor beskrives noen alternativer for å belyse fordeler og ulemper med de ulike alternativene.

1-3 forhåndskumulerte plasser

Dette vil gi velgerne stor innflytelse på hvilke kandidater som blir bystyrerepresentanter.

Fordeler:

- Partiet får inn 1-3 kandidater vi mener er spesielt viktig å sikre plass
- Velgerne har reell påvirkning på hvem som skal være deres representant
- Kandidater som gjør en god valgkamp og skaper tillit blant velgerne vil kunne belønnes med mange personstemmer. Dette vil kunne gi økt motivasjon til mange kandidater for å gjøre en ekstra innsats i valgkampen

Ulemper:

- Nominasjonsmøtet har mindre grad av kontroll på sammensetning av bystyregruppa
- Det kan bli skjev fordeling av kandidater og enkelte grupper kan bli dårligere representert.
- Kandidater som ikke ønsker bystyreplass eller varaplass kan få dette mot sin vilje

5-7 forhåndskumulerte plasser

Dette vil gi velgerne mindre grad av innflytelse på hvilke kandidater som blir bystyrerepresentanter, mens varaplassene er i spill.

Fordeler:

- Sikrer de kandidatene partiet mener vil utgjøre en bra gruppe på Rådhuset
- Sikrer spredning i representasjon eks. alder, kjønn, politikkområde
- Velgerne har påvirkning på hvem som får varaplasser, og i løpet av fire år er det sannsynlig at flere av disse vil måtte møte og bidra mye

Ulemper:

- Lavere motivasjon for å drive personlig valgkamp da bystyreplassene allerede er avgjort.
- Kandidater som ikke ønsker varaplass kan få dette mot sin vilje.

10 forhåndskumulerte plasser

Dette vil gi velgerne noe innflytelse på hvilke kandidater som blir faste bystyrerepresentanter da det er mulig å rokkere blant de 10 øverste.

Fordeler:

- Får inn de kandidatene partiet mener vil utgjøre en bra gruppe på Rådhuset
- Sikrer en spredning i representasjon eks. alder, kjønn, politikkområde
- Velgerne har påvirkning på hvem som får faste bystyreplasser av de 10 toppkandidatene
- Kan gi ekstra motivasjon for de med personstemmer til å gjøre en bra valgkamp for å sikre fast bystyreplass

Ulemper:

- Ikke kontroll på sammensetning av de som blir faste bystyrerepresentanter og varaer blant de 10 øverste på valglisten
- Velgerne har relativt liten påvirkning til å gi "outsidere" en mulighet til fast plass
- Kandidater på de 55 øvrige plassene kan i mindre grad forventes å være motivert for å drive personlig valgkamp

Hvordan det gikk i 2015

Oslo MDG hadde 10 kandidater med stemmetillegg, og det ble en del omrokking blant de 10 øverste og blant de resterende 55. Kolonnen til venstre (Nr) indikerer plass på lista før valget.

** betyr bystyrerepresentant og *varaplass.

Topp 10 med stemmetillegg:

Valglistens navn: Miljøpartiet De Grønne						
Antall stemmesedler: 26096						
Stemmetillegg på 25%						
Nr.:	Representantens navn:	Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
1	Lan Marie Nguyen Berg **	6 524,00	3 838,00	1 136,00	11 498,00	1
4	Mohammad Shoaib Sultan **	6 524,00	1 226,00	468,00	8 218,00	2
2	Harald August Nissen **	6 524,00	1 299,00	380,00	8 203,00	3
3	Beate Folkestad Habhab **	6 524,00	1 146,00	201,00	7 871,00	4
10	Eivind Trædal **	6 524,00	986,00	276,00	7 786,00	5
9	Hanna Elise Marcussen *	6 524,00	1 057,00	118,00	7 699,00	6
5	Marion Godager Tveter *	6 524,00	972,00	166,00	7 662,00	7
7	Marie Loe Halvorsen *	6 524,00	910,00	85,00	7 519,00	8
6	Pål Thygesen *	6 524,00	646,00	120,00	7 290,00	9
8	Jon Julius Sandal *	6 524,00	565,00	160,00	7 249,00	10

Rangering av kandidater uten stemmetillegg:

Nr.:	Representantens navn:	Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
64	Erlend Loe *	0,00	1 450,00	120,00	1 570,00	11
62	Lars Lillo-Stenberg *	0,00	1 332,00	85,00	1 417,00	12
60	Thomas Hylland Eriksen *	0,00	852,00	93,00	945,00	13
58	Dag Olav Hessen	0,00	584,00	81,00	665,00	14
61	Nina Witoszek	0,00	508,00	61,00	569,00	15
56	Erling Dokk Holm	0,00	496,00	64,00	560,00	16
13	Sirin Hellvin Stav	0,00	428,00	45,00	473,00	17
20	Torkil Vederhus	0,00	341,00	123,00	464,00	18

Fremskrittspartiet hadde 3 kandidater med stemmetillegg og fikk fire plasser i bystyret. Den fjerde plassen i bystyret gikk til den kandidaten med mest personstemmer blant de uten stemmetillegg, Myhre rykket opp fra 8. til 4., og Erik Skjerven rykket opp fra 23. plass til varaplass.

Valglistens navn: Fremskrittspartiet							
Antall stemmesedler: 19311							
Stemmetillegg på 25%							
Nr.:	Representantens navn:		Stemmetillegg:	Personstemmer:	Slenger:	Totalt antall stemmetillegg og personstemmer:	Ny rangering:
1	Carl I. Hagen	**	4 827,75	5 463,00	360,00	10 650,75	1
2	Camilla Wilhelmsen	**	4 827,75	1 146,00	169,00	6 142,75	2
3	Tommy Skjervold	**	4 827,75	928,00	104,00	5 859,75	3
8	Peter N. Myhre	**	0,00	907,00	70,00	977,00	4
7	Aina Stenersen	*	0,00	481,00	42,00	523,00	5
5	Øystein Sjøtveit	*	0,00	415,00	63,00	478,00	6
23	Erik Schjenken	*	0,00	374,00	33,00	407,00	7

Venstre hadde 4 kandidater med stemmetillegg og fikk fire plasser.

SV hadde 10 forhåndskumulerte og fikk inn 3 representanter. Det ble omrokking blant disse 10, Ivar Johansen som opprinnelig var på plass 8 fikk mange personstemmer og rykket opp til fast plass, nr 3.

Høyre og Ap hadde begge 10 kandidater med stemmetillegg, men de fikk inn mange flere kandidater (hhv 19 og 20).